

Foretaksnavn ORKLAND KOMMUNE

Kontaktperson

Navn: Odd Lykkja

Utfyller

Navn: Odd Lykkja

Mottaker: Miljødirektoratet

SØKNAD

REFERANSENØR.: 23S762F1

Formålet med søknaden

Hva søker du om? Utredninger og andre tjenestekjøp

Forprosjekt - tiltak gruveforurensning Kvikne

Varighet: 01.02.2023 - 31.12.2023

Beskrivelse av tiltaket:

Gruveforurensning er en stor felles utfordring fra fjell til fjord i Orklavassdraget vannområde. Kvikne Kobberverk var en av de første kobbergruvene med betydelig drift i Norge (<https://kvikne.no/kulturminner/kvikne-kobberverk/>). I dag fører avrenning fra slagghauger, gruveganger og området generelt til avrenning av tungmetaller til Storbekken (121-??-R) og videre til sideelva Ya (121-96-R) som renner sammen med Orkla ved Yset. Fra samløp Storbekken til Orkla er Ya fiskedød og sterkt preget av forurensninga. Dette reduserer attraktiviteten til stedet og er noe som opptar lokalbefolkninga på Kvikne mye. Det har blitt satt fokus på problemstillingen mange ganger over flere år (bla. vedlagt referat 4.9.20), og det ble i 2021 tatt vannprøver for å dokumentere tilstanden. Forurensningssituasjonen ble grundig utredet av NIVA i 1982, rapport vedlagt). For å komme videre ønsker en nå å utrede mulighetene for å redusere tilførselen av tungmetaller, med mål om at Ya skal nå sitt økologiske potensial og være leveområde for fisk og andre vannlevende organismer. To små bekker renner gjennom gruveområdet, og å legge bekkene i rør er lansert som realistisk tiltak som kan begrense tilførselen av tungmetaller betydelig. Kombinasjon med utfelling ved doseringsanlegg kan også være aktuelt. Vannområdet ønsker å kjøpe en utredning som ser nærmere på tekniske løsninger og andre forhold (som kulturminner) og kostnadsberegner tiltakene slik at en i neste steg kan arbeide for å gjennomføre tiltak.

Kvikne kobberverk er ikke hjemfalt til staten, og det er urimelig at dagens grunneiere skal være ansvarlig for tidligere tiders drift på statens mineraler. Problemstillingen ble drøftet på temamøte om gruveforurensning den 22.4.21 med Miljødirektoratet, Statsforvaltere og vannområdet (referat vedlagt). Vannområdet tolket tilbakemeldingene da til at Miljødirektoratet kunne være med på spleiselag for å finansiere tiltak (se referat 4. Veien videre).

Vi viser også til Riksrevisjonens rapport om NFD's forvaltning av forurensning fra nedlagte gruver (Dokument 1 -2022-2023). Denne omhandler gruver som er hjemfalt til staten, men er også i kap. 2.2 innom gruver hvor ansvaret er uavklart. Resultatene fra rapporten er "Kritikkverdigg" og viser etter vårt syn at gruveforurensning generelt har vært stemoderlig behandlet i Norge. Vannområdet er i dialog med andre potensielle bidragsyttere og vil søke flere ila. vinteren.

Har du fått de nødvendige tillatelsene fra f.eks. kommune og statsforvalter? Nei

Er det mottatt tilskudd fra Miljødirektoratet til tiltaket tidligere? Nei

Søkerkategori: Vannområdeutvalg

I hvilke(t) fylke(r) skal tiltaket gjennomføres? Innlandet

Vannforekomst: 121-96-R -

Søkes det om midler til tiltaket gjennom andre tilskuddsordninger? Hvilke? Andre: Kraftlagsmidler

Kvikne-Rennebu kraftlag

Budsjett

Kostnader	Beløp
Timer egne ansatte (20 x kr 840 per time)	16 800
Dugnadstimer frivillige (0 x kr 300 per time)	0
Kjøp av tjenester	300 000
Transport (kjøring)	3 200
Utgifter til investeringer	0
Sum kostnader	320 000

Finansiering	Beløp
Samlet kostnad	320 000
- Dugnadstimer frivillige (0 x kr 300 per time)	0
- Egne midler	20 000
- Andre offentlige tilskudd	50 000
- Annen finansiering	130 000
Omsøkt tilskudd	120 000

Kan tiltaket/deler av tiltaket gjennomføres med mindre tilskudd enn omsøkt? Nei

Eventuelle merknader:

Finansieringsplan:

Egeninnsats prosjektledelse, befaring mm.: 20 000

Tynset kommune: 50 000

Kvikne-Rennebu kraftlag (kraftlagsmidler): 80 000

Kraftverkene i Orkla (Trønderenergi): 50 000 (Er en påvirker fordi Ya er fraført vann = mindre uttynning)

Generell vassforvaltning: 120 000

SUM Finansiering: 320 000

Vedlegg

 Referat gruveforurensning Orkla VO 22.04.2021.pdf (Annet)

 Ref_VOU_04092020.pdf (Annet)

 Vannforurensning fra Dragset, Undal og Kvikne gruver, NIVA 1982.pdf (Annet)

 Odd Lykkja for ORKLAND KOMMUNE

Leverert 15.01.2023